

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Sárhegyi Zoltán ügyvéd által képviselt **"A" Rt. felperesnek** a dr. Beretzky Ildikó ügyvéd által képviselt **alperes neve alperes** ellen számlatartozás megfizetése iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság által 2006. szeptember 20.napján meghozott G.40.098/2005/17. számú ítélete ellen az alperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni a felperes részére 100.000,- (Egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles az alperes az állam részére az illetékügyben eljáró hatóság felhívására megfizetni 333.150,- (Háromszázharmincháromezer-egyszázötven) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.552.508,- forint számlatartozást és ezen összegnek 2005. február 24-től számított kamatait, valamint 660.000,- forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a 2003. november 5-én kelt faktoring keretszerződéssel és a 2004. március 25-én kelt megállapodással a felperes megvásárolta a **"B"** Kft-től az alperessel szembeni, áruszállításból eredő, még nem lejárt számlaköveteléseket 10.000.000,- forint erejéig.

Ez azt jelenti, hogy a számlakövetelések jogosultjává a felperes vált, jogosult az alperestől követelni az áruszállításból eredő ellenértéket. Ez azonban azt is jelenti, hogy az átruházott számlakövetelésekkel a jövőben felperes jogosult rendelkezni, az átruházó **"B"** Kft. már nem.

A megyei bíróság álláspontja szerint az alperes 2004. március 30-ai nyilatkozatával elismerte, hogy a jövőben a "B" Kft-vel szembeni kötelezettségeit a felperes részére kell teljesítenie. Ezt meghaladóan a "B" Kft-vel szembeni beszámítási jogáról visszamondhatatlanul lemondott. Ebben a körben nem fogadta el a megyei bíróság az alperes azon érvelését, hogy jövőbeni, előre meg nem határozható követelésről érvényesen nem lehet lemondani. A perbeli esetben ugyanis a faktoring szerződés lényege éppen az volt, hogy jövőbeni, még nem lejárt követeléseket érvényesíthet a felperes az alperessel szemben.

Az alperes a "B" Kft-től az árut átvette, tisztában volt azzal, hogy azok ellenértékét a számla lejártakor ki kell egyenlíteni. Ezért a 2004. március 30-i nyilatkozatában csakis ezen jövőben esedékes számlakövetelésekkel szembeni beszámítás jogáról mondhatott le. A jogról való lemondás tehát ennyiben konkrét volt, a megyei bíróság ezért a lemondást joghatályosnak minősítette. Ez azt jelenti, hogy 10.000.000,- forint erejéig a beérkező számlákkal szemben beszámítással az alperes nem élhet.

Természetesen amennyiben a felperessel szemben más jogügyletből adódóan keletkezett volna az alperesnek beszámítási kifogása, azt érvényesíthette volna, avagy a felperes beszámítást elismerhet. A felperes azonban a perben úgy nyilatkozott, hogy az alperes beszámítási kifogását nem fogadja el.

A megyei bíróság álláspontja szerint annak a ténynek, hogy az alperes visszaszállított árut a "B" Kft-nek, vele szemben fix költségtérítés és jutalék igénye van, a peres felek jogviszonyában nem bír jogi relevanciával.

A számlakövetelések jogosultja ugyanis a felperes lett, az alperes vele szemben beszámítási jogáról lemondott, ezért a hozzájárulása nélkül a "B" Kft. már csak saját veszélyére és kockázatára fogadhatta vissza az árut az alperestől, illetve az alperes az egyéb igényét ugyancsak a "B" Kft-vel szemben érvényesíthetné.

Az engedményezés miatt a visszáruzás, jutalék- és költségigény az alperes és a "B" Kft. között már egy új, a peres felek közti jogviszonytól független jogviszony, figyelemmel arra is, hogy az alperes az ez irányú igényeit az engedményezésről való tudomást szerzését és a beszámítási kifogás jogáról való lemondását követően érvényesítené.

A faktoring szerződésben a felperesnek jogosultsága volt a **"B"** Kft-vel szemben követeléssel fellépni abban az esetben, ha az átruházott számlakövetelés nem behajtható. A felperesnek azonban ez egyben nem volt a kötelezettsége is. Ezért a megyei bíróság álláspontja szerint megválaszthatta, hogy az átruházott számlakövetelését az alperessel szemben érvényesíti-e, avagy az átruházóval. Az átruházóval szemben egyébként eredménytelen volt az igénye.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, elsődlegesen az ítélet megváltoztatása, a kereset teljes elutasítása iránt, másodlagosan a kereseti követelést 4.698.441,- forint visszáru ellenérték, 1.250.625,- forint fix költségtérítés és 17.081,- forint saját forgalom után járó jutalék tekintetében kérte elutasítani, előzőek hiányában (érvényes joglemondás esetén) vagylagosan kérte a keresetet a visszáru 4.698.441,- forint összege erejéig elutasítani, az alperes fizetési kötelezettségét a tovább forgalmazott 854.067,- forint összegű áru tekintetében megállapítani, valamint a költségviselést a pernyertesség arányában meghatározni.

Megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait előadta, hogy a felek a visszáruzással, a visszaküldött árura a szerződést felbontották, azaz a befogadott visszáru ellenértéke az alperesi szerződéses kötelezettség mértékét csökkentette, az engedményezés csak a csökkent mértékű tartozásra terjedhetett ki.

A 2003. november 5-i faktoring szerződés nem valódi faktoring volt: amennyiben az átruházott követelés valamilyen okból nem áll fenn, a következmény a faktorálóval szembeni követelés feléledése, a faktoráló helytállása. Amennyiben a kötelezett a számlán feltüntetett fizetési határidő utolsó napját követő 15 napon belül nem teljesít, úgy a **"B"** Kft. volt köteles helytállni a felperes felé. Amennyiben tehát a felperes a **"B"** Kft-től a követelést nem tudta behajtani, úgy azt le kellett volna írnia.

A **"B"** Kft. az engedményezés ellenértékét a felperestől megkapta, a visszaküldött árut visszavette, ezért a két teljesítéssel kétszeresen jogalap nélkül gazdagodik.

Az engedményezési megállapodás fentiek szerinti 10./pontjára figyelemmel a felperes az alperessel szemben perbeni legitimációval nem rendelkezik, ezért a per megszüntetését kérték.

Téves az az első bírói megállapítás, hogy a **"B"** Kft-vel szembeni alperesi fix költségtérítés és jutalék igénynek ne volna a felperes és az alperes közti

jogviszonyban relevanciája, ugyanis az engedményezés szabályai szerint az engedményezéssel az engedményes egyetemleges jogutódlással a régi jogosult helyébe lép.

Az elsőfokú ítélet megsértette a joglemondás kiterjesztő értelmezésének tilalmát: a 2004. március 30-i joglemondó válaszlevél nem tartalmazza sem az egyedi jogügyleteket és azt sem, hogy az alperes lemond valamennyi, a "B" Kft.-vel kötött szerződéssel kapcsolatosan a beszámítás lehetőségéről.

A fix költségtérítés és a saját forgalom után járó jutalék jogosságát a felperes sem vitatta, a joglemondó nyilatkozat érvénytelensége esetén így az alperesnek módjában áll e költségeknek a beszámítása.

A felperes részére megítélt perköltség jogalap nélküli: a felperes nem igazolta költségeit, nem csatolt a jogi képviselési díjról szóló megállapodást, ilyen kérelemmel nem élt. A felperes jogi képviselője részére megállapítható munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

Szintén megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait előadta, hogy a szerződést aláíró felek 2004. március 25-én szabályszerűen értesítették az alperest az engedményezés megtörténtéről, az új jogosult személyéről, illetve a teljesítés módjáról. Az alperes 2004. március 30-án küldte meg szabályszerű nyilatkozatát annak tudomásulvételéről, melyben vállalta azt is, hogy valamennyi kötelezettségét a felperes bankszámlájára fogja teljesíteni. A nyilatkozat utolsó bekezdésében kifejezetten lemondott a beszámítás jogáról, amire lehetősége volt. Az alperes által csatolt (visszaru) helyesbítő számlák az értesítést és a számlák faktorálását követően keletkeztek, a legkorábbi helyesbítő számla 2005. január 13.napján kelt. A jogalap fennállt volna, hogy az alperes beszámítási jogát érvényesítse, azonban 2004. március 30.napján érvényesen lemondott a Ptk.329.§. (3) bekezdésében biztosított beszámítás jogáról. Azoknak az alperesi ellenkérelmeknek a beszámítására utóbb nincs lehetőség, amelyeknek a beszámításáról az alperes érvényesen lemondott.

A felperes kizárólag az engedményezett jogosultság tekintetében lépett a "B" Kft. helyébe, azaz a felperesre a meghatározott jogosultság nem pedig a "B" Kft. kötelezettsége szállt át: tartozás átvállalás a perbeli esetben nem történt, így a felperest nem terheli a "B" Kft. felé érvényesíthető fix költségtérítés és jutalék iránti igény.

A faktoring szerződés a gyakorlatban nem egyedi követelésekre jön létre, hanem a faktor partnere valamennyi jövőbeli követelését megvásárolja. Általában tartós jogviszonyt eredményező keretszerződést kötnek, melyen belül a konkrét követelések átruházására egyedi megállapodások köthetők.

Jelen esetben ez azt jelenti, hogy a felperes 2003. november 5.napján faktoring keretszerződést kötött a "B" Kft-vel, amelyben a "B" Kft. faktoring keretszerződésbe bevont vevőivel szembeni, nem lejárt, valamennyi jövőbeli követelését ruólirozó jelleggel megvásárolta. A keretszerződés 3. pontja alapján a felperes 2004. március 25.napján megvásárolta a "B" Kft. egyik vevőjével, az alperessel szembeni nem lejárt követeléseit (egyedi megállapodás).

A faktoráló helytállása nem éledhetett fel, mert a keretszerződés 10. pontjában foglaltak szerint a felperes megválaszthatta, hogy az átruházott számlakövetelést az alperessel szemben érvényesíti-e, avagy az átruházóval.

A Ptk. 329.§. (3) bekezdése nem azt jelenti, hogy a kifogással érvényesített követelésnek már az értesítéskor esedékesnek kell lennie, hanem csupán azt, hogy a követelés jogalapjának kell fennállnia. Jól lehet a jogalap már fennállt - tekintettel arra, hogy a "B" Kft. és az alperes szerződéses viszonyban álltak egymással a lemondás idején - az alperes érvényes lemondó nyilatkozatában beszámítási jogáról lemondott, ami azt jelenti, hogy ha alperesnek a lemondás után mégis ellenkövetelése keletkezik, azt utóbb beszámítani nem tudja tekintettel arra, hogy az érvényesítés alapjául szolgáló anyagi jogi alapról érvényesen lemondott.

A joglemondás idején a jogügylet egyediesítve volt, így az alperes joglemondó nyilatkozata nem kiterjesztő értelmű, az egyedileg meghatározott jogügylet vonatkozásában jött létre.

Az ítéltábla felhívására a felperes az "C" Rt.és a jelenleg felperesként feltüntetett felperes neve közti cégazonosságot a fellebbezési eljárásban igazolta (Gf.I.20.351/2006/5.).

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság a perben a szükséges és egyben elégséges - a felajánlott - körben az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp.206.§-ának megfelelően, helyesen, okszerűen, összességükben értékelve

érdemében helyes tényállást állapított meg és az abból levont jogi következtetése is érdemében helytálló.

A felperesnek az alperessel szembeni perbeli legitimációja hiányára hivatkozó fellebbezési érvelésre tekintettel, a fellebbezés elbírálása során az ítélőtábla mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az adott perben a felperes „kereshetőségi joga” fennállt-e.

Helyes az az első bírói megállapítás, hogy a felperesnek nem volt kötelezettsége - amennyiben a teljesítést az alperes megtagadná - a "B" Kft.-vel szemben fellépni, illetőleg ennek eredménytelensége esetén - alperesi szóhasználatkal élve - a követelést „le kellett volna írnia”.

Helyesen állapította meg a megyei bíróság azt is, hogy a faktoring atipikus szerződés, amely a felek üzleti, szerződési céljától, szándékától függően a visszerthes engedményezés, az adásvétel, illetve a hitelviszony elemeit foglalja magában.

A "B" Kft. és a felperes közt 2003.november 5-én kelt keretszerződés és a 2004. március 25-én kelt megállapodás mindhárom elemet magában foglalja, azonban a perbe vitt igényt érintően a felperes és az alperes közti jogviszonyban az engedményezés szabályai alkalmazandóak.

A felperes tehát az engedményezési szerződés alapján jogszerűen lépett fel az alperessel szemben.

Rámutat arra is az ítélőtábla, hogy az aktív perbeni legitimáció (kereshetőségi jog) a felperes és az alperes közti anyagi jogi viszony meglétét jelenti. Ennek hiányában nem permegszüntetéssel, hanem a kereset ítélettel történő elutasítására kerülhet sor. Jelen perben a fentiek szerint a felperes aktív perbeni legitimációja fennállt.

A Ptk.329.§. (3) bekezdése alapján az alperes érvényesíthetné a felperessel szemben azokat az ellenköveteléseket, amelyek az engedményezővel szemben az értesítéskor már fennállt jogalapon keletkeztek (visszárúzás), azonban a beszámítás jogáról a 2004. március 30-án kelt válasziratában a faktorált számlák tekintetében egyértelműen, visszavonhatatlanul lemondott. Ezen lemondó nyilatkozatát pedig az alperes nem támadta meg. Az értesítést követően az engedményezővel szemben keletkezett követelését pedig az engedményessel szemben nem érvényesítheti.

A peradatok szerint az alperes által beszámítani kért követelés számlái ezen értesítésnél mind későbbiek, a legkorábbi is 2005.január 13-án kelt.

Az engedményezés az értesítés megtörténtéig az engedményező és az alperes közt fennállt jogalapon keletkezett követelések tekintetében keletkezett jogutódlást az engedményező és a felperes között, ám - mint ahogy azt az ítéltábla a fentiekben kifejtette - a követeléseiről beszámításáról az alperes itt kifejezetten lemondott - ugyanakkor az értesítést követően keletkezett jogviszonyból származó követelés az alperesnek a felperes felé fennálló kötelezettsége teljesítését nem érinti.

Kétségtelen tény, hogy a felperes nem csatolt a jogi képviselési díjról szóló megállapodást, azonban ez esetben a bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM. számú rendelet alapján annak 3.§-a szerint állapítja meg a képviselési ellátásával felmerült munkadíj összegét. Figyelemmel az 5.552.508,- forintos pertárgyértékre, a 3.§. (2) bekezdés a./ pontja szerint - figyelembe véve a felperes által lerótt kereseti illetéket is - az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség nem törvénysértő.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a megyei bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp.253.§. (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78.§. (1) bekezdése alapján köteles a 32/2003. (VIII.22.) IM. számú rendelet 3.§. (2) bekezdés a./ pontja és (5) bekezdése alapján megállapított jogi képviselési díjból álló felperesi másodfokú perköltség, valamint a Pp. 78.§. (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13.§. (2) bekezdése alapján a fellebbezése folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Győr, 2008. évi március hó 6.napján

Dr. Ábrahám Éva sk. . Lezsák József sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró